

RZEKI I CIEKI WODNE W POWIECIE BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIM

koncepcja modernizacji w latach 2016-2021

Bieruń, luty 2016 r.

SPIS TREŚCI:

1. UZASADNIENIE OPRACOWANIA.....	3
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA RZEKAMI I CIEKAMI WODNYMI	3
2.1. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach	4
2.2. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach	6
2.3 Górnos Śląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach.....	7
2.4. Spółki wodne na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego.....	8
3. RZEKI I CIEKI NA TERENIE POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO.....	9
4. PLAN ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM DLA OBSZARU DORZECZA WISŁY.....	14
4.1. Zidentyfikowane ryzyko powodziowe	14
4.2. Zadania priorytetowe na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego	15
4.3. Zestawienie działań strategicznych wskazanych do realizacji.	16
5. HARMONOGRAMY MODERNIZACJI OBWAŁOWAŃ RZEK I CIEKÓW.....	22
6. PODSUMOWANIE.....	32

SPIS TABEL:

TABELA 1. ZESTAWIENIE RZEK WRAZ Z OBWAŁOWANIAMI NA TERENIE POWIATU.....	10
TABELA 2. ZESTAWIENIE CIEKÓW WRAZ Z OBWAŁOWANIAMI NA TERENIE POWIATU.....	11
TABELA 3. ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH WSKAZANYCH DO REALIZACJI W ZLEWNI PRZEMSZY – INWESTYCJE TECHNICZNE	17
TABELA 4. ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ STRATEGICZNYCH WSKAZANYCH DO REALIZACJI W ZLEWNI MAŁEJ WISŁY – INWESTYCJE TECHNICZNE	17
TABELA 5. ZESTAWIENIE DZIAŁAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH W ZLEWNI MAŁEJ WISŁY, KTÓRYCH REALIZACJA BĘDZIE MOŻLIWA W PRZYPADKU POZYSKANIA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (TZW. LISTA DZIAŁAŃ BUFOROWYCH) – DZIAŁANIA TECHNICZNE.....	19
TABELA 6. HARMONOGRAM MODERNIZACJI OBWAŁOWAŃ RZEK I CIEKÓW W LATACH 2016-2021	23
TABELA 7. HARMONOGRAM ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE OBSZARU KWK „PIAST-ZIEMOWIT” (RUCH PIAST)	27
TABELA 8. HARMONOGRAM ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOWODZIOWYCH NA TERENIE OBSZARU KWK „PIAST-ZIEMOWIT” (RUCH ZIEMOWIT)	29

1. UZASADNIENIE OPRACOWANIA

Celem niniejszego opracowania jest prezentacja aktualnej informacji na temat rzek i cieków przepływających przez nasz powiat, zagrożeń jakie generują oraz urządzeń przeciwpowodziowych i obiektów które mają wpływ na zabezpieczenie powiatu przed powodzią.

W związku z planowaną i realizowaną corocznie przez Radę Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego analizą aktualnego stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu, uwzględniając przedsięwzięcia zaplanowane w opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP), mając jednocześnie na uwadze zaawansowanie prac w zakresie projektowania, modernizacji, budowy nowych urządzeń przeciwpowodziowych na rzekach i ciekach przepływających przez teren powiatu oraz działania realizowane i planowane przez KWK „Piaś” i KWK „Ziemowit”, zawarte zostały w jednym dokumencie informacje na temat realizowanych i planowanych działań mających na celu poprawę zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu.

Opracowanie to jest aktualizacją dokumentu pod nazwą: Rzeki i cieki wodne w powiecie bieruńsko-lędzińskim – koncepcja modernizacji w latach 2011-2014 przygotowanego w 2011.

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA RZEKAMI I CIEKAMI WODNYMI

Zgodnie z zapisami art. 11 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne, prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej - w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej;
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej - w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych;
- 3) dyrektor parku narodowego - w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku,
- 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa - w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód.

Gospodarowanie wodami (melioracje) szczegółowo reguluje art. 70 ustawy Prawo wodne - melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią. Melioracje wodne wiążą się głównie z zagadnieniami budowy i funkcjonowania systemów nawadniających i odwadniających w celu przystosowania środowiska do potrzeb produkcji rolniczej.

W nauce traktującej o melioracjach występują: melioracja specjalistyczna służąca odwadnianiu terenów przemysłowych i osiedlowych oraz fitomelioracja polegająca na biologicznej regulacji rzek i środowisk, a także melioracje przeciwerozyjne i przeciwpowodziowe. Te ostatnie obejmują regulacje rzek wskutek budowy kanałów, wałów przeciwpowodziowych oraz zbiorników retencyjnych i polderów. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe, w zależności od ich funkcji i parametrów.

Do urządzeń melioracji wodnych **podstawowych** zalicza się zgodnie z treścią art. 71 ust. 1 Prawa wodnego:

- 1) budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
- 2) stopnie wodne, zbiorniki wodne,
- 3) kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 4) rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
- 5) budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
- 6) stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych - jeżeli służą celom polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

Urządzenia melioracji wodnych **podstawowe** stanowią własność Skarbu Państwa i są wykonywane na jego koszt, jakkolwiek mogą być również wykonywane na koszt innych osób prawnych lub osób fizycznych, a także współfinansowane z publicznych środków wspólnotowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 1448) oraz z innych środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r. poz. 1649) i w ustawie z dnia 28 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 349).

Do urządzeń melioracji wodnych **szczegółowych** zalicza się zgodnie z treścią art. 73 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy:

- 1) rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 2) drenowania,
- 3) rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
- 4) stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,
- 5) ziemne stawy rybne,
- 6) groble na obszarach nawadnianych,
- 7) systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych - jeżeli służą celom polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

Analiza kolejno wymienionych powyżej urządzeń prowadzi do wniosku, że charakteryzują się one niższym stopniem parametrów technicznych i mogą być zbudowane przy mniejszych wymaganiach technologicznych i przy użyciu sił prostych w porównaniu do urządzeń melioracji podstawowych. Mogą one być wykonane mniejszym nakładem środków organizacyjnych i finansowych, a ich wykonanie należy do właścicieli gruntów. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zgodnie z zapisami art. 77 ust.1 ustawy Prawo wodne należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej – to należy do tej spółki.

2.1. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach, działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (tekst. jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu

granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. Nr 126, poz. 878). Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach jest państwową jednostką budżetową, utworzoną dla realizacji zadań z zakresu **gospodarowania wodami**, podległą Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Obszar działania Regionalnego Zarządu obejmuje region wodny **Małej Wisły**, region wodny **Górnej Odry** oraz region wodny **Czadeczek**, określone rozporządzeniem o którym mowa powyżej. Siedzibą Regionalnego Zarządu są Gliwice. Swym zasięgiem działania obejmuje około 49 % powierzchni województwa śląskiego, około 11 % powierzchni województwa opolskiego i 5 % województwa małopolskiego. W granicach RZGW w Gliwicach znajduje się 37 jednostek administracyjnych szczebla powiatowego, w tym 18 powiatów grodzkich.

Powiat bieruńsko-lędziński znajduje się w obszarze odpowiedzialności jednostek terenowych Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, Zarządów Zlewni: Małej Wisły w Pszczynie i Przemszy w Przeczycach.

Zbiornik wodny "Łąka"

Zbiornik wodny "Łąka" usytuowany jest w środkowym biegu rzeki Pszczynki, lewobrzeżnego dopływu Małej Wisły. Oś zapory czołowej zbiornika, zlokalizowana jest w km 24+300 biegu rzeki Pszczynki, około 3,5 km na zachód od m. Pszczyna, woj. śląskie. Do zadań zbiornika zalicza się między innymi:

- zmniejszenie zagrożenia powodziowego w dolinie rzeki w rejonie Pszczyny przy przepływie miarodajnym z $45 \text{ m}^3/\text{s}$ do $17 \text{ m}^3/\text{s}$,
- wyrównanie przepływów niżówkowych w rzece Pszczynce, gwarantowany odpływ biologiczny równy $0,30 \text{ m}^3/\text{s}$, - zaopatrzenie w wodę przemysłową kopalń Rybnickiego Okręgu Węglowego ROW i innych użytkowników w ilości $1,02 \text{ m}^3/\text{s}$,
- stworzenie warunków umożliwiających rekreację i wypoczynek.

Obiekty podstawowe i towarzyszące.

1. Zapora czołowa z urządzeniami spustowymi - Budowla ziemna z uszczelnieniem skarpowym od strony odwodnej w postaci ekranu z płyt żelbetowych. Długość zapory 1.130 m, wysokość korpusu 6.0 m, objętość nasypu 208 tys. m^3 . W korpusie zapory przelew powierzchniowy ze spustem dennym konstrukcji żelbetowej. Spust denny składa się z dwóch rurociągów stalowych 1000 mm. Wydatek urządzeń spustowych przy maksymalnym piętrzeniu wynosi $24 \text{ m}^3/\text{s}$. W prawobrzeżnej części zapory znajduje się przepust stalowy 600 mm o maksymalnym wydatku $1,1 \text{ m}^3/\text{s}$ zaopatrujący w wodę Młynówkę Pszczyńską.
2. Czasza zbiornika - Czasza zbiornika przy maksymalnym piętrzeniu 250.70 m npm. ma powierzchnię 3.53 km^2 i pojemności 11.2 mln m^3 . Pojemność powodziowa 3.3 mln m^3 .
3. Pompownia ujęcia wody przemysłowej dla ROW - usytuowana przy prawym przyczółku zapory jako żelbetowa komora ujęcia z pompownią. W hali pomp znajdują się 4 pompy o łącznym wydatku $0.67 \text{ m}^3/\text{s}$. Woda tłoczona rurociągiem 700 mm do kopalń Jastrzębia i Rybnika.
4. Przerzut lewarowy wody ze zbiornika Goczałkowickiego - w postaci 2 rurociągów stalowych średnicy 1200 mm i długości 870 m każdy o łącznym wydatku $4.0 \text{ m}^3/\text{s}$.

Na wylocie z rurociągu kanał otwarty długości 1000 m doprowadzający wody do zbiornika "Łąka".

5. Zbiorniki cofkowe małej retencji z pompownią melioracyjną - dwa zbiorniki o powierzchni około 60 ha i pojemności 1.0 mln m³ jako zbiorniki wody zapasowej dla zbiornika zasadniczego położone w części cofkowej. Pompownia melioracyjna wyposażona w 6 pomp o łącznej wydajności 4.8 m³/s wraz ze zbiornikiem wyrównawczym o pojemności 15.5 tys. m³, przeznaczona do przetrzucania wody z systemu melioracyjnego do zbiornika zasadniczego.
6. Zapalacze eksploatacyjne - składa się z budynków warsztatów, hangaru, budynku administracyjnego i budynków mieszkalnych dla załogi zbiornika.

2.2. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach

Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach jest samorządową jednostką budżetową działającą na podstawie Uchwały Nr I/15/10/99 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 28.12.1999 roku w sprawie połączenia Regionalnych Zarządów Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, Częstochowie, w Bielsku Białej i utworzenie Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach. Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych pełni funkcję **administratora wód i urządzeń wodnych**, dla których Marszałek Województwa Śląskiego jest organem właścicielskim w myśl art. 11 ust. 1 pkt 4 Prawa Wodnego.

Zakres działania Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne wprowadziła szereg zmian w podziale urządzeń wodnych, prawie własności wód oraz uprawnień i obowiązków w zakresie administrowania wodami i urządzeniami melioracyjnymi. W imieniu Marszałka Województwa Śląskiego obowiązki i zadania wynikające z Ustawy Prawo Wodne wykonuje Śl.ZMiUW w zakresie:

- utrzymania urządzeń melioracji wodnych i podstawowych (wały przeciwpowodziowe, kanały, zbiorniki wodne, budowle i urządzenia piętrzące i przepompownie),
- utrzymania wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy,
- programowania, planowania i nadzorowania wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
- gospodarowania w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa gruntami pokrytymi wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa.
- utrzymania i prowadzenia magazynów przeciwpowodziowych stanowiących własność samorządu województwa,
- prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów,
- uczestniczenia w postępowaniach wodnoprawnych jako strona w sprawach dot. urządzeń melioracji podstawowych i wód, dla których Marszałek Województwa Śląskiego wykonuje prawa właścicielskie,
- prowadzenia uzgodnień dokumentacji dot. wód, dla których Marszałek Województwa Śląskiego wykonuje prawa właścicielskie,
- uczestniczenia w działaniach na rzecz ochrony przed powodzią,

- przekazywania w użytkowanie gruntów pokrytych wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa do realizacji przedsięwzięć związanych z infrastrukturą przemysłową, rolną i komunalną z energetyką wodną i działalnością rekreacyjną,
- współpracy z organami administracji rządowej i organami samorządowymi w zakresie utrzymania wód publicznych i urządzeń melioracji wodnych,
- udziału w posiedzeniach Zespołów Uzgodnień Dokumentacji, programowania, planowania i wspomagania procesu realizacji obiektów małej retencji.

2.3 Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach administruje wielofunkcyjnym zbiornikiem retencyjnym: Zbiornik Wodny Goczałkowice na Małej Wiśle. Zbiornik ten, a właściwie wielkość odpływu z niego przy wysokich stanach wód w sposób bezpośredni przekłada się na poziom zagrożenia powodziowego dla gmin: Bieruń, Bojszowy oraz Chełm Śląski.

Jezioro Goczałkowickie (Zbiornik Goczałkowicki)

Zbiornik Zaporowy w Goczałkowicach powstał w 1955 r. przez przegrodzenie doliny małej Wisły czołową zaporą ziemną oraz ograniczenie zalewu zaporą boczną w rejonie miejscowości Chybie i Strumień (gminy Goczałkowice i Strumień, powiat pszczyński). Poza tymi obiektami brzegi zbiornika pozostawiono w stanie naturalnym.

Zbiornik powstał w celu zaopatrzenia w wodę Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego i ochrony przeciwpowodziowej gmin w dolinie Małej Wisły. Jest jednak zbiornikiem wielozadaniowym spełniającym następujące funkcje:

- zaopatrzenie w wodę aglomeracji śląskiej,
- ochrona przeciwpowodziowa terenów poniżej zapory Goczałkowice. W systemie Małej Wisły, Przemszy, Soły i Skawy udział pojemności wyrównawczej zbiornika Goczałkowice stanowi 41,3% pojemności całkowitej, 38,8% pojemności wyrównawczej oraz 45,3% rezerwy powodziowej. Wspólnie z kaskadą Soły (31,2% pojemności całkowitej, 31,3% pojemności wyrównawczej i 43,2% rezerwy powodziowej) stanowią główne źródło wody dla Śląska i posiadają największe możliwości retencjonowania szczytów fal powodziowych w dorzeczu górnej Wisły.
- wyrównanie odpływów niżówkowych w okresie suszy, koryto Małej Wisły może być zasilane stałym odpływem ze zbiornika, pozwalającym na utrzymanie życia w ekosystemie wodnym poniżej zapory,
- gospodarka rybacka,
- ograniczona rekreacja,
- ochrona przyrody.

Od kilku lat w związku ze wzrostem zagrożenia powodzią terenów poniżej zbiornika (słabe wały, szkody górnicze, mało drożne koryta rzek) administrator zbiornika zmuszony jest do utrzymywania zwiększonej rezerwy przeciwpowodziowej. Obecnie zadania ochrony przeciwpowodziowej i komunalne zbiornika są równoważne.

Parametry zbiornika i obiektów towarzyszących.

1. Zapora czołowa - zapora piętrząca zbiornika wodnego Goczałkowice wykonana z piasków fluwoglacialnych została zlokalizowana w km 43+092 Małej Wisły licząc od ujścia Przemszy. Uszczelnienie stanowi do km 1+025 ekran żelbetowy gr. 15 cm, natomiast od km 1+028 pochyły ekran iltowy. Ekran iltowy chroniony jest od zamarzania i wyłukiwania za pomocą filtru odwrotnego. Całość skarpy odwodnej chroniona jest przed niszczącym działaniem fal i lodu płytami betonowymi o gr. 25 cm . Skarpa odpowietrzna obsiana jest trawą.
2. Czasza zbiornika maksymalna powierzchnia zalewu 32 km², pojemność całkowita 161,250 mln. m³, stała rezerwa powodziowa 43.118 mln. m³. Czasza zbiornika jest stosunkowo płytka. Średnia głębokość przy NPP (normalny poziom piętrzenia) 255.50 m npm. wynosi około 5,30 m. Zbiornik goczałkowicki jest akwenem o dużej powierzchni, co stwarza dogodne warunki do tworzenia się przy wietrznej pogodzie intensywnego falowania i prądów. Wieloletnie zmiany poziomów zwierciadła wody w zbiorniku sięgają od 0,9 do 3 m poniżej normalnego poziomu piętrzenia (NPP= 255.50 m npm).
3. Przelew burzowy, na który składają się: jaz stały o świetle 3 x 15,5m (łącznie 46,5m) i rzędnej krawędzi 256,0 m npm oraz jaz wyposażony w zamknięcia, o świetle 3x12 = 36m i rzędnej krawędzi 252,0 m npm. Zamknięcia stanowią zasuwy płaskie o wysokości 5m. Uruchamianie mechanizmów umieszczonych w budynkach na filarach jazu – ręczne lub elektryczne. Maksymalny wydatek przelewu burzowego przy pełnym zbiorniku wynosi 694 m³/s.
4. Spust denny to budowla służąca do przeprowadzania zrzutów wody ze zbiornika w czasie normalnych i nadzwyczajnych warunków gospodarowania wodą. Zrzut wody odbywa się dwoma żelbetowymi sztolniami o wewnętrznych wymiarach 3,4 x 3,4 m, zamykanymi zasuwami stalowymi. Wypad spustu o długości 55m jest wyposażony w trzy rzędy szykan do niszczenia energii wypływającej wody . Maksymalny wydatek spustu dennego wynosi 241 m³/s .
5. Zapora boczna o długości 10,8 km zabezpiecza przed zalewem tereny leżące na południowym brzegu zbiornika o łącznej powierzchni 650 ha ; przebiega ona wzdłuż warstwic 255,0 m npm. Korpus zapory został wykonany z mało przepuszczalnych glin lessowych . Korona zapory na rzędnej 258,20 m npm ma szerokość 3,0m.

2.4. Spółki wodne na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego

Zgodnie z zapisami art. 77 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne - utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki.

Art. 164 definiuje pojęcie **spółek wodnych** jako form organizacyjnych, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne i mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami. Spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do:

1. zapewnienia wody dla ludności, w tym uzdatniania i dostarczania wody;
2. ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym odprowadzania i oczyszczania ścieków;
3. ochrony przed powodzią;
4. melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych;
5. wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych;

6. utrzymywania wód.

W przypadku niewłaściwego utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółkę wodną starosta, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu, ustala szczegółowe zakresy i terminy ich wykonywania (art. 77 ust. 2).

Spółki wodne mogą łączyć się w związki spółek wodnych. Utworzenie spółki wodnej następuje w drodze porozumienia co najmniej 3 osób fizycznych lub prawnych, zawartego w formie pisemnej.

Na terenie powiatu bieruńsko-lędzkiego funkcjonują 2 spółki wodne, tj.:

- Bieruńska Spółka Wodna w Bieruniu, ul. Piastowska 1, 43-155 Bieruń – Prezes Jolanta Niesyto,
- Gminna Spółka Wodna w Bojszowach, ul. św. Jana 52, 43-220 Bojszowy – Prezes Jan Solarczyk,

3. RZEKI I CIEKI NA TERENIE POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO

Teren powiatu bieruńsko-lędzkiego to zlewnia Wisły wraz z jej dopływami (razem 5 dużych rzek):

- Wisła¹ - 7 940 m.b.
- Przemsza² - 1 450 m.b.
- Gostynka - 7 850 m.b.
- Pszczyńska - 5 000 m.b.
- Mleczna - 5 700 m.b.

oraz 10 cieków wodnych:

- Imielinka, - 5 600 m.b.
- Goławiecki - 10 000 m.b.
- Stawowy - 4 200 m.b.
- Bijasowicki - 2 900 m.b.
- Korzeniec - 5 100 m.b.
- Ławecki - 5 400 m.b.
- Rothera - 2 300 m.b.
- Makołowiec - 4 000 m.b.
- Cisowiec - 800 m.b.
- Rów A - 1 050 m.b.

Szczegółowe zestawienia wymienionych rzek i cieków wodnych wraz z obwałowaniami, określeniem administratora wody jak i administratora obwałowań prezentują tabele poniżej.

Dane zawarte w tabelach zebrano na podstawie dokumentów udostępnionych przez Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach oraz Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

¹ Długość lewego wału Wisły wzdłuż granicy powiatu.

² Długość prawego wału od ujścia do Wisły, RZGW w Gliwicach nie dysponuje danymi na temat kilometrażu Przemszy która płynie wzdłuż wschodniej granicy powiatu.

Tabela 1. Zestawienie rzek wraz z obwałowaniami na terenie powiatu

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Odbiornik wody	Administrator wałów	Administrator wody	Uwagi
1.	Rzeka Wisła wał lewy	0+000 ÷ 7+940 *	Bieruń, Bojszowy	Bałtyk	ŚZMiUW	RZGW	
		0+000 ÷ 2+800	Bieruń - Czarnuchowice				
		2+800 ÷ 5+400	Bieruń - Bijasowice				ujście Gostynki (5+400)
		5+400 ÷ 7+700	Bojszowy - Jedlina				ujście Pszczyнки (7+900)
2.	Rzeka Gostynka, wał lewy i prawy	0+000 ÷ 7+850	Bieruń	Wisła	ŚZMiUW	RZGW	
		0+000 ÷ 1+900	Bojszowy - Jedlina				
		1+900 ÷ 5+900	Bojszowy				
		5+900 ÷ 7+850	Bieruń Stary, Bojszowy				
3.	Rzeka Pszczyńska, wał lewy	0+000 ÷ 6+450	Bojszowy	Wisła	ŚZMiUW	RZGW	
		0+000 ÷ 1+000	Jedlina			RZGW	nasyp kolejowy (0+800)
		1+000 ÷ 5+000	Międzyrzecze		KWK „PIAST”	RZGW	
		5+000 ÷ 6+450	Międzyrzecze			RZGW	ul. Międzyrzeczna (5+000) ul. Gilowicka (6+450)

L.p.	Nazwa rzeki lub cieku	Kilometraż	gmina	Odbiornik wody	Administrator wałów	Administrator wody	Uwagi
4.	Rzeka Przemsza, wał prawy	0+000 ÷ 1+450	Bieruń	Wisła	ŚZMiUW	RZGW	
		0+000 ÷ 1+450	Czarnuchowice				
5.	Rzeka Mleczna, wał lewy i prawy	0+000 ÷ 5+700	Bieruń	Gostynka	ŚZMiUW	ŚZMiUW	
		0+000 ÷ 5+700	Bieruń Stary				most kolejowy ul. Chemików (1+900) most w ul. Turyńskiej (4+350)

* faktyczny kilometraż (w ewidencji jest 7+700)

Tabela 2. Zestawienie cieków wraz z obwałowaniami na terenie powiatu

L.p.	Nazwa rzeki lub cieku	Kilometraż	gmina	Odbiornik wody	Administrator wałów	Administrator wody	Uwagi
1.	Ciek Imielinka	0+000 ÷ 5+600	Chełm Śl. , Imielin	Przemsza	ŚZMiUW	ŚZMiUW	
		0+000 ÷ 1+295	Chełm Śl.		wał lewy 0+971 wał prawy 1+295		
		1+295 ÷ 4+200	Chełm Śl.				
		4+200 ÷ 5+600	Imielin				

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Odbiornik wody	Administrator wałów	Administrator wody	Uwagi
2.	Ciek Goławiecki wały w km 1+500 ÷ 4+060 należą do KWK „Piast”	0+000 ÷ 10+000	Bieruń, Chełm Śl. Lędziny	Wisła	ŚZMiUW	ŚZMiUW	
		0+000 ÷ 1+500	Bieruń - Czarnuchowice		wał lewy i prawy 0+400 ÷ 1+500		
		1+500 ÷ 3+100	Bieruń		KWK „PIAST”		
		3+100 ÷ 4+060	Chełm Śląski		KWK „PIAST”		Chełm Śląski do 6+100
		4+060 ÷ 7+000	Chełm Śląski, Lędziny		ŚZMiUW		
		7+000 ÷ 10+000	Lędziny				
3.	Ciek Stawowy	0+000 ÷ 4+200	Bieruń, Lędziny	Mleczna		ŚZMiUW	
		0+000 ÷ 3+132	Bieruń				
		3+132 ÷ 4+200	Lędziny				
4.	Ciek Bijasowicki	0+000 ÷ 2+900	Bieruń	Wisła		ŚZMiUW	
5.	Ciek Korzeniec	0+000 ÷ 5+100	Bojszowy	Pszczynka	KWK „PIAST”	ŚZMiUW	Jedynie wał lewy do 750 m od ujścia
6.	Ciek Ławecki	0+000 ÷ 5+400	Tychy, Lędziny	Mleczna		ŚZMiUW	
		0+000 ÷ 1+150	Tychy				
		1+150 ÷ 5+400	Lędziny				
7.	Ciek Rothera	0+000 ÷ 2+300	Chełm Śląski	Przemsza		ŚZMiUW	

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Odbiornik wody	Administrator wałów	Administrator wody	Uwagi
8.	Ciek Makołowiec *	0+000 ÷ 4+000	Chełm Śląski	Staw Kudrowiec			
9.	Ciek Cisowiec *	0+000 ÷ 0+800	Imielin	Ciek Imielinka			
10.	Ciek Rów A *	0+000 ÷ 1+050	Chełm Śląski	Ciek Makołowiec			

* - rowy (urządzenia szczegółowe)

4. PLAN ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM DLA OBSZARU DORZECZA WISŁY

Dokument powstał w ramach wdrażania Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Rolą PZRP jest wytyczenie strategicznych kierunków działań, które przyczynią się do obniżenia ryzyka powodziowego w regionie.

Celem dokumentu jest przede wszystkim przedstawienie rozwiązań wpływających na ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi, związanych z życiem i zdrowiem ludzi, środowiskiem, dziedzictwem kulturowym oraz działalnością gospodarczą. Skala zidentyfikowanych i zgłoszonych potrzeb w zakresie ochrony przeciwpowodziowej jest ogromna, znacząco przekraczająca dzisiejsze możliwości realizacyjne. Dlatego w planie przedstawiono zestaw działań strategicznych i buforowych, rekomendowanych do całkowitej realizacji lub rozpoczęcia w perspektywie najbliższych sześciu lat oraz wymieniono pozostałe działania, których realizacja pozostanie przedmiotem rozważań przy aktualizacji PZRP w 2021 roku.

Opracowanie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym prowadzone było przy współudziale wielu interesariuszy, którzy w ramach Zespołów Planistycznych Zlewni, Grup Planistycznych i Komitetów Sterujących, brali udział w dyskusjach na poszczególnych etapach prac. Przewidziany został także szeroki udział społeczeństwa w procesie planistycznym zapewniony poprzez udział w konsultacjach społecznych.

Pracownicy Starostwa Powiatowego w Bieruniu aktywnie uczestniczyli w opracowaniu Planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych w ramach Grupy Planistycznej Regionu Wodnego Małej Wisły. Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego zgłosił szereg uwag i sugestii do przygotowanego projektu planu w ramach konsultacji społecznych.

4.1. Zidentyfikowane ryzyko powodziowe

Występujące w Regionie Wodnym Małej Wisły ryzyko powodziowe kumuluje się przede wszystkim w „wąskich gardłach” (np. przy ujściu Przemszy, Pszczyнки do Wisły), na odcinkach rzeki przepływającej przez silnie zurbanizowane doliny rzeczne, stanowiące naturalne rozlewiska i obszary przepływu „wielkiej wody”.

Ponadto bardzo częstymi zjawiskami występującymi na tym obszarze są podtopienia, m.in. miejscowości Bojszowy (Międzyrzecze, Jedlina), Bieruń (Zabrzeg, Czarnuchowice), Imielin, Lędziny. Problematyczne jest też znaczne sąsiedztwo obiektów wydobywania kopaliny, powodujące znaczne zwiększenie zagrożenia powodziowego. Znaczna liczba cieków powoduje skomplikowaną i rozbudowaną hydrografię (Przemsza, Mała Wisła, Gostynia, Młyński Rów, Mleczna, Młynówka, Potok Goławiecki, Mąkowiec, Potok Bijasowicki i inne). Sytuacja taka powoduje trudność w całkowitej eliminacji zagrożenia.

W ramach analizy w obszarze Regionu Wodnego Małej Wisły określono ryzyko powodziowe dla gmin z terenu poszczególnych zlewni. Z analizy rozkładu zintegrowanego ryzyka powodziowego wynika, że w regionie tym występuje 6 obszarów o najwyższym stopniu ryzyka, 8 obszarów o podwyższonym poziomie ryzyka oraz 3 obszary umiarkowanego ryzyka.

Z tej liczby z powiatu bieruńsko-lędzińskiego **bardzo wysoki poziom ryzyka powodziowego** określony został dla zlewni:

- Małej Wisły – gmina Bieruń;
- Przemszy – gmina Chełm Śląski i gmina Bieruń.

Natomiast **poziom wysoki** określony został dla gminy Bojszowy w zlewni Małej Wisły.

4.2. Zadania priorytetowe na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego

Lista priorytetowych zadań dokumentujących warunki wyjściowe dla projektów inwestycyjnych (dotyczących obszaru powiatu bieruńsko-lędzińskiego):

1. Uzupelnienie Studiów zagrożenia powodziowego do wymagań ochrony przeciwpowodziowej w zakresie oceny poziomu zagrożenia:
 - zasięg obszarowy: zlewnie rzek - Mała Wisła, dopływy Przemszy;
 - specyfikacja zadań: wyznaczenie obszarów wymagających ochrony ze względu na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową, wyznaczenie obszarów służących przepuszczeniu wód powodziowych.
2. Opracowanie Studiów ochrony przeciwpowodziowej w zakresie oceny poziomu zagrożenia:
 - zasięg obszarowy: zlewnie rzek - Gostynia, Pszczyńska;
 - specyfikacja zadań: ustalenie granic zasięgu wód powodziowych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia, wyznaczenie obszarów wymagających ochrony

ze względu na ich zagospodarowanie, wartość gospodarczą lub kulturową, wyznaczenie obszarów służących przepuszczeniu wód powodziowych, wyznaczenie obszarów potencjalnego zagrożenia powodzią.

3. Uzupełnienie oceny stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych w obszarze Programu:

- zasięg obszarowy: Wisła wraz z dopływami na długości do tej pory nieobjętej oceną stanu technicznego.

4. Powiązanie lokalnych kierunków obniżenia zagrożenia powodziowego i ochrony przed nim z regionalnymi wymaganiami PROGRAMU na tle zasad gospodarki zlewniowej:

- specyfikacja zadań: identyfikacja i ujednoczenie lokalnych potrzeb oraz możliwości ograniczenia zagrożenia powodziowego na bazie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i środków lokalnej ochrony, wykorzystanie powyższych opracowań w budowie zlewniowego układu ochronnego oraz w ocenie zakresu zadań obejmujących infrastrukturę podstawowych bezpośrednich środków ochrony – dla ograniczenia zakresu lub podniesienia efektywności inwestycji ochronnych.

4.3. Zestawienie działań strategicznych wskazanych do realizacji.

W tabelach zawartych poniżej przedstawiono wyciąg z zestawień działań strategicznych oraz uzupełniających wskazanych do realizacji i ujętych w „Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły”, a realizowanych dla ochrony powiatu bieruńsko-lędzińskiego. Zawarte zostały jedynie działania techniczne ponieważ bezpośrednio przekładają się na ochronę obszaru powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz dotyczą rzek i cieków które są tematem tego opracowania.

Zestawienie działań uzupełniających w zlewni Małej Wisły, których realizacja będzie możliwa w przypadku pozyskania źródeł finansowania (tzw. lista działań buforowych) obejmuje działania które we wstępnym opracowaniu PZRP zaplanowane zostały do realizacji w kolejnym cyklu planistycznym, to znaczy po roku 2021. Gdyby więc okazało się, że nie uda się części z nich zrealizować w zaplanowanym terminie, zakładać należy, że zostaną do realizacji w kolejnym cyklu planistycznym.

W celu ochrony zabudowań mieszkalnych oraz obiektów przemysłowych (w tym kopalń) planowane jest wykonanie systemu poziomu III lub IV.

Tabela 3. Zestawienie działań strategicznych wskazanych do realizacji w zlewni Przemszy – inwestycje techniczne

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
1.	Budowa wału przeciwpowodziowego na prawym brzegu rzeki Przemszy w rejonie dzielnicy Chełm Mały.	KWK Piast, Gmina Chełm Śląski (Wykonawca)	Przemsza	wał	Budowa wału przeciwpowodziowego w km 1+450 - 6+652.	21 050 000	8 668 000	12 382 000

Tabela 4. Zestawienie działań strategicznych wskazanych do realizacji w zlewni Małej Wisły – inwestycje techniczne

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
1.	Przebudowa i nadbudowa lewego wału rzeki Wisły oraz lewego wału rzeki Pszczyнки od ujścia rzeki Gostynki (miejsce zakończenia nadbudowy wałów rzeki Gostynki w km 0+000 – 1+200) do nasypu kolejowego w m. Jedlina, gm. Bojszowy	Śląski ZMiUW w Katowicach	Wisła, Pszczyńska	wał	Nadbudowa i przebudowa lewego wału rzeki Wisły na długości 2,3 km oraz lewego wału rzeki Pszczyнки na długości 1,0 km. Działanie obejmuje: przebudowę i nadbudowę istniejącego wału, umocnienie i zabezpieczenie wału i skarp przed przeciekami, zalaniem i erozją, rozbiórkę przepustów wałowych i wykonanie w ich miejsce nowych, budowę, przebudowę lub odbudowę	14 283 440	14 283 440	0

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
					rowów opaskowych na zawalu i międzywalu, zaprojektowanie: drogi eksploatacyjnej na koronie wału, ramp dojazdowych i przejazdowych do wałów, w miejsce istniejących dróg lokalnych oraz nowych dróg dojazdowych, zabezpieczenie lub przełożenie infrastruktury technicznej, wycinkę drzew i krzewów kolidujących z przedsięwzięciem.			
2.	Odtworzenie funkcjonalności i nadbudowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisły w Bieruniu – Czarnuchowicach od ujścia rzeki Przemszy (przejazd wałowy na wysokości posesji przy ul. Mielęckiego 82) do mostu w ulicy Warszawskiej (droga nr 44) wraz z odwodnieniem terenów zawala wałów rzeki Przemszy, gm. Bieruń, pow. bieruńsko - lędziński	Śląski ZMiUW w Katowicach	Wisła	wał	Odbudowa i przebudowa istniejącego lewostronnego obwałowania rzeki Wisły na długości 2,8 km. Działanie obejmuje: przebudowę i nadbudowę istniejącego wału, umocnienie i zabezpieczenie wału i skarp przed przeciekami, zalaniem i erozją, rozbiórkę przepustów wałowych i wykonanie w ich miejsce nowych, budowę, przebudowę lub odbudowę rowów opaskowych na zawalu i międzywalu, zaprojektowanie: drogi	11 379 750	11 379 750	0

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
					eksploatacyjnej na koronie wału, ramp dojazdowych i przejazdowych do wałów, w miejsce istniejących dróg lokalnych oraz nowych dróg dojazdowych, zabezpieczenie lub przełożenie infrastruktury technicznej, wycinkę drzew i krzewów kolidujących z przedsięwzięciem.			

Tabela 5. Zestawienie działań uzupełniających w zlewni Małej Wisły, których realizacja będzie możliwa w przypadku pozyskania źródeł finansowania (tzw. lista działań buforowych) – działania techniczne

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
1.	Budowa nowego lewego wału rzeki Pszczyнки w m. Międzyrzecze w km rzeki 5+000-6+450 (od ul. Międzyrzeckiej do ul. Gilowieckiej) gm. Bojszowy	Śląski ZMiUW w Katowicach	Pszczyńka	wał	Budowa nowego lewego wału rzeki Pszczyńki na długości 1,45 km w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej przyległych terenów.	6 294 923	6 294 923	0
2.	Przebudowa i odbudowa obustronnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Gostynki w km. 3+000-4+200	Śląski ZMiUW w Katowicach	Gostynka	wał	Odbudowa i przebudowa istniejącego obustronnego obwałowania na całkowitej długości 2,4 km. Uzyskanie odpowiednich	29 710 000	29 710 000	0

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
					parametrów geometrycznych i geotechnicznych obwałowania.			
3.	Przebudowa i odbudowa obustronnych wałów przeciwpowodziowych rzeki Gostynki w km lewy wał: 4+200 - 10+620, prawy wał: 4+200-11+450	Śląski ZMiUW w Katowicach	Gostynka	wał	Odbudowa i przebudowa istniejącego obustronnego obwałowania na długości 16,67 km. Uzyskanie odpowiednich parametrów geometrycznych i geotechnicznych obwałowania.	82 260 853	0	82 260 853
4.	Odbudowa i przebudowa obwałowań przeciwpowodziowych rzeki Mleczna na terenie m. Bieruń w km 0+000-1+900 gm. Bieruń, pow. bieruńsko-łędziński	Śląski ZMiUW w Katowicach	Mleczna	wał	Przebudowa, odbudowa i rozbudowa obustronnych obwałowań na całej długości: wał lewy 1,9 km, wał prawy 1,9 km.	10 800 000	800 000	10 000 000
5.	Odbudowa i przebudowa obwałowań przeciwpowodziowych rzeki Mleczna na terenie m. Bieruń Stary w km 1+900-4+350 (od mostu kolejowego przy ul. Chemików do mostu w ul. Turyńskiej) gm. Bieruń, pow. bieruńsko - łędziński	Śląski ZMiUW w Katowicach	Mleczna	wał	Odbudowa i przebudowa istniejącego obwałowania na długości 4,9 km. Zakres działania obejmuje: przebudowę istniejącego wału, umocnienie i zabezpieczenie wału i skarp przed przeciekami, zalaniem i erozją, rozbiórkę przepustów wałowych i wykonanie w ich miejsce nowych, budowę, przebudowę lub odbudowę rowów opaskowych na	12 182 290	0	12 182 290

L.p.	Nazwa inwestycji	Inwestor	ciek	Rodzaj inwestycji	Zakres inwestycji	Koszt realizacji inwestycji [PLN]		
						Całkowite	Do roku 2021	Po roku 2021
					zawału i międzywału, zaprojektowanie: drogi eksploatacyjnej na koronie wału, ramp dojazdowych i przejazdowych do wałów, w miejsce istniejących dróg lokalnych oraz nowych dróg dojazdowych, zabezpieczenie lub przełożenie infrastruktury technicznej, wycinkę drzew i krzewów kolidujących z przedsięwzięciem.			
6.	Odbudowa koryta ciek Ławeckiego w km 2+380 – 5+035 na terenie gm. Łędziny	Śląski ZMiUW w Katowicach	ławecki	prace w korycie	Odbudowa koryta ciek na odcinku 2,655 km. Działanie obejmuje: umocnienie dna ciek, umocnienie skarp ciek, stabilizację dna gurtami, przebudowę przepustów.	5 521 772	5 521 772	0

5. HARMONOGRAMY MODERNIZACJI OBWAŁOWAŃ RZEK I CIEKÓW

Zestawienie danych dotyczących: planów budowy i modernizacji obwałowań, remontów i konserwacji oraz regulacji stosunków wodnych na wymienionych wyżej rzekach i ciekach przecinających powiat bieruńsko-lędziński przedstawia **Tabela 6. Harmonogram modernizacji obwałowań rzek i cieków w latach 2016-2021.**

Zadania dotyczące planów budowy i modernizacji obwałowań na: Przemszy, Wiśle, Gostynce, Pszczynce i Mlecznej oraz odbudowy koryta Cieku Ławeckiego określone zostały na podstawie informacji zawartych w ostatecznej wersji PZRP dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych (uwzględniającej uwagi z konsultacji społecznych i międzyresortowych).

Szczegółowe harmonogramy zabezpieczeń przeciwpowodziowych obszaru górniczego „Piast-Ziemowit” przedstawiają:

Tabela 7. Harmonogram zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie obszaru KWK „Piast-Ziemowit”(Ruch Piast) i Tabela 8. Harmonogram zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie obszaru KWK „Piast-Ziemowit” (Ruch Ziemowit).

Dane i plany zawarte w tych zestawieniach opracowane zostały na podstawie informacji uzyskanych z obu kopalń prowadzących wydobywanie na terenie naszego powiatu. Przedstawiają one planowane inwestycje, w terenach na których w wyniku eksploatacji zakłócone zostały stosunki wodne (powstały obszary bezodpływowe), mające na celu zabezpieczenie mieszkańców przed powodzią lub podtopieniami.

Tabela 6. Harmonogram modernizacji obwałowań rzek i cieków w latach 2016-2021

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Rok inwestycji termin zakończenia	zakres	uwagi
1.	Rzeka Przemsza, wał prawy – 1.450 mb.	0+000 ÷ 6+652	Bieruń, Chełm Śląski		budowa wału	
		P-0+000 ÷ 1+450	Czarnuchowice,		zmodernizowany	
		P-1+450 ÷ 4+752	Kopciowice	po roku 2021	budowa wału	
		P-4+752 ÷ 6+652	Chełm Mały	do roku 2021	budowa wału	Wydana decyzja na realizację inwestycji Gmina Chełm Śl.
2.	Rzeka Wiśła wał lewy – 7.940 mb.	0+000 ÷ 7+940	Bieruń, Bojszowy		modernizacja	
		L-0+000 ÷ 2+800	Czarnuchowice	do roku 2021	modernizacja	Wydana decyzja na realizację inwestycji przez ŚZMiUW
		L-2+800 ÷ 5+200	Bijasowice		zmodernizowany	
		L-5+400 ÷ 7+900	Jedlina	31.12.2020	modernizacja	Wydana decyzja na realizację inwestycji przez ŚZMiUW
3.	Rzeka Gostynka, wał lewy 10.620 mb. wał prawy 11.450 mb.	0+000 ÷ 7+850	Bieruń, Bojszowy, Tychy			
		L-0+000 ÷ 2+957	Bijasowice		zmodernizowany	
		L-2+957 ÷ 4+200	Bijasowice	do roku 2021 ¹	modernizacja	Wydana decyzja na realizację inwestycji przez ŚZMiUW
		L-4+200 ÷ 10+620	Bieruń, Tychy	po roku 2021	modernizacja	
		P-0+000 ÷ 2+838	Jedlina		zmodernizowany	
		P-2+838 ÷ 4+200	Bojszowy, Świerczyniec	do roku 2021 ¹	modernizacja	Wydana decyzja na realizację inwestycji przez ŚZMiUW
		P-4+200 ÷ 11+450	Świerczyniec, Bieruń, Tychy	po roku 2021	modernizacja	

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Rok inwestycji termin zakończenia	zakres	uwagi
4.	Rzeka Pszczyńska, wał lewy – 6.450 mb.	0+000 ÷ 6+450	Bojszowy			
		L-0+000 ÷ 1+000	Jedlina	do roku 2021	modernizacja	Wydana decyzja na realizację inwestycji przez ŚZMiUW
		L-1+000 ÷ 5+000	Jedlina	Brak danych	na różnych odcinkach w różnych etapach	Część w kompetencji KWK „PIAST
		L-5+000 ÷ 6+450	Międzyrzecze	do roku 2021 ¹	budowa nowego wału	W trakcie przygotowania dokumentacji - ŚZMiUW
5.	Rzeka Mleczna, wał lewy i prawy	0+000 ÷ 5+700	Bieruń			
		0+000 ÷ 1+900	Bieruń Stary	po roku 2021	modernizacja	
		1+900 ÷ 4+350	Bieruń Stary	po roku 2021	modernizacja	W trakcie opracowania dokumentacji - ŚZMiUW
		4+350 ÷ 5+700	Bieruń Stary		zmodernizowany	
6.	Ciek Imielinka wał lewy i prawy	0+000 ÷ 5+600	Chełm Śląski, Imielin			
		P-0+000 ÷ 1+295	Chełm Śl.		zmodernizowany	
		L-0+000 ÷ 0+971	Chełm Śl.		zmodernizowany	
		1+295 ÷ 4+200	Chełm Śl.	Brak danych	roboty konserwacyjne	1 odcinek – ugoda ŚZMiUW z KWK Ziemowit
		4+200 ÷ 5+600	Imielin	Brak danych	roboty konserwacyjne	1 odcinek – ugoda ŚZMiUW z KWK Ziemowit

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Rok inwestycji termin zakończenia	zakres	uwagi
7.	Ciek Goławiecki wały w km 1+500 ÷ 4+060 należą do KWK „Piast” wały w km 4+060 ÷ 10+000 należą do KWK „Ziemowit”	0+000 ÷ 10+000	Bieruń, Chełm Śląski, Łędziny			
		L-0+000 ÷ 1+530	Czarnuchowice		zmodernizowany	
		P-0+000 ÷ 4+060	Czarnuchowice		zmodernizowany	
		1+530 ÷ 4+060	Czarnuchowice, Czerniny	do 2019 ²	Modernizacja wałów przeciwpowodziowych	W utrzymaniu KWK „PIAST-ZIEMOWIT”
		6+100 ÷ 10+000	Goławiec		zmodernizowany	KWK „PIAST-ZIEMOWIT” partycypuje w kosztach utrzymania wałów
8.	Ciek Stawowy	0+000 ÷ 4+200	Bieruń, Łędziny			
		0+000 ÷ 3+132	Bieruń	do 2018 ²	budowa przepustu wałowego - Mleczna	W trakcie opracowania dokumentacji - ŚZMiUW
		3+132 ÷ 4+200	Łędziny	brak danych ²	regulacja stosunków wodnych	W trakcie rozmów
9.	Ciek Bijasowicki	0+000 ÷ 2+900	Bieruń			
		0+000 ÷ 1+000	Bieruń		zmodernizowany	
		1+000 ÷ 2+980	Bieruń	do 2019 ²	remont i konserwacja	ugoda ŚZMiUW z KWK „Piast-Ziemowit”
10.	Ciek Korzeniec	L-0+000 ÷ 0+730	Bojszowy			Wał nie przekazany przez KWK „PIAST-ZIEMOWIT”

L.p.	Nazwa rzeki lub ciek	Kilometraż	gmina	Rok inwestycji termin zakończenia	zakres	uwagi
11.	Ciek Ławecki	1+150 ÷ 5+400	Łędziny			
		1+150 ÷ 3+397	Łędziny		zmodernizowany	
		2+380 ÷ 5+035	Łędziny	do roku 2021 ¹	Odbudowa koryta	Wydane pozwolenie na budowę przez ŚZMiUW
12.	Ciek Makołowiec	0+000 ÷ 4+000	Chełm Śląski	do 2018 ²	regulacja potoku	
13.	Ciek Cisowiec	0+000 ÷ 0+800	Imielin	do 2019 ²	regulacja stosunków wodnych	

¹ - zakres prac i terminy określone w Zestawienie działań uzupełniających w zlewni Małej Wisły, których realizacja będzie możliwa w przypadku pozyskania źródeł finansowania (tzw. lista działań buforowych) – działania techniczne,

² - zakres prac określony w Harmonogramach zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie obszaru KWK „Piast-Ziemowit” (tabele: 7, 8)

Tabela 7. Harmonogram zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie obszaru KWK „Piast-Ziemowit” (Ruch Piast)

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
1.	Przebudowa systemu melioracji szczegółowej na lewym zawalu cieką Goławieckiego .	2014 - 2018	Dla przedmiotowego rejonu został opracowany projekt budowlany, który po uzyskaniu właściwych decyzji o pozwoleniu na budowę pozwoli na wykonanie: - regulacji stosunków wodnych w granicach hydrologicznych rowu K-2 z uwzględnieniem wpływu eksploatacji górnicej do 2030 r. - regulacji stosunków wodnych w granicach hydrologicznych rowu K-3 z uwzględnieniem wpływu eksploatacji górnicej. Prowadzone są prace konserwacyjne na w/w obiektach powierzchniowych.
2.	Przebudowa rowów kompleksu Baraniec z remontem zbiorników retencyjnych i budynków sterowni, remont zasilania pompowni wraz z modernizacją urządzeń sterujących.	2015 - 2016	Wykonano: remont systemu zasilająco-sterującego pompowni odwadniającej, konserwację, remont obiektów i urządzeń melioracji szczegółowej na gruntach rolnych oraz czyszczenie czaszy zbiornika retencyjnego, remont rurociągu stalowego D253 wraz z remontem armatury pompowni odwadniającej. W roku 2017 kontynuowane będą prace konserwacyjne i remontowe.
3.	Regulacja stosunków wodnych w dolinie cieką Goławieckiego w km 1+570 do 3+553.	2017 - 2020	W ramach zatwierzonego projektu budowlanego wykonano w latach 2015-2016 zbiornik retencyjny, pod terenowy na czaszy stawu Kudrowiec w Chełmie Śląskim. Przedmiotowy zbiornik wykorzystany będzie w sytuacji deszczy katastrofalnych, wód cofkowych rzeki Wisły. Celem zabezpieczenia doliny potoku Goławieckiego na prognozowane wpływy eksploatacji górnicej do 2030 r. opracowano projekt budowlano-wykonawczy pt. przebudowa wałów przeciwpowodziowych, regulacja koryta potoku Goławieckiego w km 1+568 – 3+553 z uwzględnieniem wpływów eksploatacji górnicej do 2030 roku. W oparciu o zatwierdzony projekt budowlany, decyzję o pozwoleniu na budowę w okresie 2017-2020 prowadzone będą działania profilaktyczne na cieką melioracji powodziowej w zakresie: - przebudowy koryta cieką wraz z wymianą ubezpieczenia skarp, - przebudowy przepustów wałowych, - podwyższenia wałów przeciwpowodziowych wraz z ich zadarnieniem. Po wykonaniu przebudowy koryta potoku Goławieckiego, wałów przeciwpowodziowych obiekty hydrotechniczne zostaną przekazane do administratora cieką.

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
4.	Remont i konserwacja cieku Bijasowickiego w km 1+534 – 2+980 z przebudową systemu rowów melioracyjnych.	2014 - 2019	<p>W ramach zawartej umowy ze ŚZMiUW w Katowicach Wykonano prace konserwacyjno-remontowe na cieku Bijasowickim na odcinku od ul. Starowiślnej do ul. Wiślanej w Bieruniu.</p> <p>Równolegle prowadzone były prace konserwacyjne, remontowe na zbiorniku retencyjnym pompowni nr 1 i 2. W roku 2016 wykonano drugostronne zasilanie elektroenergetyczne pompowni nr 2 w górnym biegu potoku Bijasowickiego.</p> <p>W okresie 2017-2019 w oparciu zatwierdzony projekt budowlano wykonawczy, decyzję o pozwoleniu na budowę wykonany zostanie następujący zakres prac profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przebudowa koryta cieku na odcinku 1+162 – 2+900 z wymianą ubezpieczeń, - przebudowa rowu melioracji szczegółowej na gruntach rolnych.
5.	Remont istniejącego zbiornika pompowni „Bijasowice”. Budowa nowej przepompowni odwadniającej, rurociągu tłoczego i zbiornika retencyjnego w górnym odcinku cieku.	2015 - 2019	<p>Wykonano: remont kapitalny pompowni odwadniającej Bijasowice I z wymianą agregatów pompowych, remont istniejącego zbiornika retencyjnego z uzupełnieniem narzutu kamiennego.</p> <p>Zrealizowany zakres prac - budowa pompowni Bijasowice II: czerpnie odwadniające żelbetowe 3 szt. z zasilaniem elektroenergetycznym, zbiornik retencyjny ziemny wraz z ubezpieczeniem dna i skarp, rurociąg tłoczny PE D 500 mm w rejonie zbiornika retencyjnego, rurociąg przerzutowy poza granice niecki poeksploatacyjnej, drogi dojazdowe technologiczne z ogrodzeniem stałym, zasilanie elektroenergetyczne.</p> <p>W oparciu zatwierdzony projekt budowlano wykonawczy, decyzję o pozwoleniu na budowę wykonany zostanie następujący zakres prac profilaktycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbiornik retencyjny pod terenowy (drugi zbiornik w górnym odcinku cieku) ziemny wraz z ubezpieczeniem dna i skarp. - rurociąg tłoczny PE, D 500 mm, długości 1820 m do rzeki Wisły ,
6.	Remont czepni pompowni „Imielinka”.	2015 - 2016	<p>Wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymianę rurociągów technologicznych, - wymianę kolektora głównego, redukcji, zasuw, zaworów zwrotnych, - wymianę uszkodzonych agregatów pompowych. <p>Przy remoncie rurociągów zastosowano stal nierdzewną dla całości elementów pompowni.</p>

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
7.	Budowa wału lewego rzeki mlecznej przy ul. Chemików w Bieruniu z budową przepustu wałowego w korycie potoku Stawowego	2015 - 2019	W świetle zawartej umowy Urząd Miasta Bieruń zlecił opracowanie projektu budowlanego dotyczącego: - zamknięcia ujścia potoku stawowego do rzeki Mleczna w Bieruniu poprzez budowę wału przeciwpowodziowego z przepustem wałowym, - przedłużenia rurociągów tłocznych z pompowni odwadniających do rzeki Mlecznej. Całość prac będzie realizowana po uzyskaniu pozwolenia na budowę w terminie do końca 2019 r.

Tabela 8. Harmonogram zabezpieczeń przeciwpowodziowych na terenie obszaru KWK „Piast-Ziemowit” (Ruch Ziemowit)

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
1.	Regulacja stosunków wodnych w dolinie cieku Makołowiec w Chełmie Śląskim.	Etap I - zrealizowany Etap II - 31.12.2018	Etap I – budowa systemu pompowo-tłoczego wód nr 10 w rejonie ul. Techników wraz z rurociągiem tłocznym i zbiornikiem retencyjnym. W świetle przyjętych uzgodnień prowadzone są prace doraźne, konserwacyjne na korycie potoku Makołowiec. W oparciu o założenia projektowe w planowanym terminie zostanie dokonana przebudowa cieku powierzchniowego.
2.	Regulacja cieku „Rów A”.	Etap I - zrealizowany Etap II - zrealizowany Etap III -zrealizowany Etap IV - do końca 2018	Etap I – Doraźne udrożnienie na odcinku około 1.050 m, pomiędzy przepustem pod torami PKP linii kolejowej nr 138 relacji Oświęcim-Katowice a wylotem kolektora podziemnego, zlokalizowanego 150 m na północ od przepustu pod ul. Odrodzenia w Chełmie Śląskim. Etap II – Regulacja cieku „Rów A”. (zlecono dok. kosztorysowo-projektową) Etap III – Budowa przepompowni wód nr 11 wraz ze zbiornikiem retencyjnym i rurociągiem tłocznym. Etap IV – dotyczący przebudowy obiektów i urządzeń melioracji szczegółowej.

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
3.	Kompleksowa regulacja stosunków wodnych w dolinie cieku Stawowego.	Do końca 2017 r.	Prace remontowe na cieku stawowym, rowie. W zakresie prowadzonych prac wykonywana jest przebudowa koryta potoku Stawowego na odcinku od rowu C do grobli ziemnej w Bieruniu, niwelacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych.
4.	Modernizacja systemu pompowo-tłocznego przepompowni wód deszczowych nr 2 przy ul. Szenwalda w Lędzinach-Górkach.	2016 - 2019	Opracowano projekt budowlano wykonawczy, uzyskano pozwolenie wodnoprawne, pozwolenie na budowę. W 2017 r. zostaną przeprowadzone procedury przetargowe celem wyłonienia wykonawcy robót.
5.	Modernizacja systemu pompowo-tłocznego przepompowni wód deszczowych nr 4 przy ul. Drzymały w Imielinie.	2016 - 2020	Opracowano projekt budowlany, który stanowić będzie podstawę do wydania decyzji środowiskowej. Po wydaniu decyzji RDOŚ zostaną wszczęte procedury w zakresie uzyskania decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, decyzji wodnoprawnej i decyzji o pozwoleniu na budowę.
6.	Regulacja stosunków wodnych w dolinie cieku Imielinka i cieku Cisowiec.	2016 - 2020	Aktualnie jest realizowany projekt budowlany, uzyskano decyzję środowiskową. Po uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego, decyzji o pozwoleniu na budowę w 2018 r. zostaną rozpoczęte procedury przetargowe celem wyłonienia wykonawcy robót.
7.	Odtworzenie rowu nr 1 doprowadzającego wody deszczowe do pompowni nr 9 z kierunku Chełmu Śląskiego – etap II	2016 - 2019	Celem odprowadzenia wód powierzchniowych do pompowni nr 9 wykonano w remont rowu opaskowego nr 1 na odcinku od zbiornika retencyjnego w rejon toru magistralnego nr 138 relacji Oświęcim - Katowice. Planowane jest ubezpieczenie podstawy toru z formowaniem skarp.
8.	Odtworzenie systemu rowów melioracyjnych w Błędowie Gmina Chełm Śląski.	Do końca 2018	Prace remontowe, modernizacyjne będą realizowane równolegle jak zadanie numer 2.
9.	Regulacja stosunków wodnych poprzez przebudowę rowu G (Rowu Góreckiego) w Lędzinach, na całej długości od ulicy Szenwalda do pompowni zlokalizowanej przy ulicy Kolonia Leśna w Chełmie Śląskim – likwidacja pompowni nr 8.	2016 - 2018	W oparciu o zatwierdzony projekt budowlany prowadzone są procedury przetargowe celem wyłonienia wykonawcy robót.
10.	Zabezpieczenie czaszy zbiornika Dzieńkowice w Chełmie Śląskim przed oddziaływaniem eksploatacji górniczej KWK „Piast-Ziemowit”	2017 - 2019	Opracowano projekt budowlano-wykonawczy, wystąpiono o zmianę miejscowego planu zagospodarowania terenu. Przystąpiono spraw formalno-prawnych z pozwoleniem na budowę włącznie.

Lp.	Nazwa zadania	Rok inwestycji termin zakończenia	Uwagi
11.	Zabezpieczenie ciekłu Imielinka w km 1+300 – 2+800 przed oddziaływaniem eksploatacji górniczej KWK „Ziemowit”.	2017 - 2019	Realizowany jest projekt budowlany który po uzyskaniu wymaganych uzgodnień stanowić będzie podstawę wejścia w teren.
12.	Odwodnienie terenów położonych w rejonie ulicy Dzikowej w Lędzinach oraz ulicą Błędów w Chełmie Śląskim.	2017 - 2018	W ramach przedsięwzięcia prowadzone są prace dotyczące przebudowy odbiornika rowu. Wykonano przebudowę rowu wraz z ubezpieczeniem prefabrykatami betonowymi. Do wykonania został kolektor główny i przebudowa rowu w epicentrum niecki.
13.	Regulacja stosunków wodnych terenu położonego w rejonie ulic: Kurpińskiego, Chełmskiej, Skalnej I Gamrot w aspekcie profilaktycznego zabezpieczenia wpływami projektowanej eksplantacji górniczej ścianami 100÷200 w pokładzie 209 (koncepcja) – etap II projekt.	2016 - 2017	W oparciu o założenia projektowe prowadzone są prace inżynierskie.

6. PODSUMOWANIE

Niniejszy materiał powstał na podstawie materiałów udostępnionych przez instytucje zarządzające urządzeniami wodnymi, wodami i ciekami wodnymi to jest:

- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach.
- Biuro Terenowe w Bieruniu Śląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach.
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów w Katowicach.
 - ✓ <http://www.gpw.katowice.pl/zbiornik-goczalkowicki.php>
 - ✓ www.gpw.katowice.pl/uploaded/files/goczalkowice.pdf
 - ✓ http://www.zizozap.pl/pliki/13_Doswiadczenia_w_zarzadzaniu_Siudy.pdf
- Kopalnia Węgla Kamiennego „Piast-Ziemowit”

Zawarte w niniejszym dokumencie Zidentyfikowane ryzyko powodziowe, Zadania priorytetowe na terenie powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz Zestawienie działań strategicznych wskazanych do realizacji w zlewni Małej Wisły zostały opracowane na podstawie Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15.11.2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2016 r., poz. 1841)

Opracowanie niniejsze stanowi kompendium wiedzy na temat instytucji (obiektów) mających wpływ na bezpieczeństwo powodziowe, stanu zagrożenia powodziowego obszaru całego powiatu bieruńsko-lędzińskiego oraz danych dotyczących planowanych działań i inwestycji przeciwpowodziowych według stanu na koniec 2016 roku. Jest to dokument otwarty i może być uzupełniany w przypadku zmiany stanu zagrożenia czy też okoliczności i planów realizacji inwestycji przeciwpowodziowych w powiecie bieruńsko-lędzińskim. Stanowi jednocześnie podstawę do dalszego planowania i rozliczania z realizacji inwestycji mających na celu maksymalne ograniczenie ryzyka powodziowego powiatu bieruńsko-lędzińskiego.

Załączniki:

1. Mapa rzek i cieków w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

Powiązane dokumenty:

1. Plan Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Bieruniu.
2. Plan Operacyjny Ochrony przed Powodzią Starostwa Powiatowego w Bieruniu.

Dokument jest autorskim opracowaniem własnym Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego i Wydziału Zarządzania Kryzysowego, Spraw Obronnych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Bieruniu.